

Esély Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ

Igazgatóság

6640 Csongrád, Kossuth tér 7.

☎ 63/571-983, esely@csongrad.hu

Csongrád Város Önkormányzata
6640 Csongrád, Kossuth tér 7.
Egészségügyi és Szociális Bizottság

Tanyagondnoki Szolgálat **Szakmai beszámoló**

Az Egészségügyi és Szociális Bizottság 2017. március 28-ai ülésén tárgyalta az Esély Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ Tanyagondnoki Szolgálat működtetésével kapcsolatos kiadások csökkentésének lehetőségét. A bizottsági ülésen felmerült változtatások, javaslatok áttekintése a költséghatékony feladatellátás érdekében.

Gyermekszállítás:

A külterületi gyermekek iskolába, és óvodába történő szállítása állami feladat, melyhez az állam a megfelelő feltételek teljesülése esetén támogatást biztosít. 2011. évi CXC törvény 74§. 5. bekezdése alapján. „A lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes települési önkormányzat megtéríti a kötelező felvételt biztosító óvodába való utazás költségeit, továbbá szükség esetén gondoskodik kísérő személyről a gyermek részére, ha az óvoda a településen kívül található, és az óvodába való utaztatást az önkormányzat nem biztosítja. A kötelező felvételt biztosító iskolába való utaztatásról a fenntartó gondoskodik.”

A költségterítési feltételek egyike, hogy annak a gyermeknek biztosít az állam támogatást, amely gyermek a lakóhelye szerinti körzeti iskolába jár, illetve férőhely hiány miatt kerül a gyermek körzeten kívüli oktatási intézménybe, és a körzeti iskola erről igazolást állít ki.

Törvény értelmében a kötelező felvételt biztosító iskolába való utaztatásról a **fenntartó gondoskodik**. Az állami intézményfenntartó központ (KLIK) és a nem állami, nem önkormányzati fenntartók (egyházi és magániskolák) kötelesek kifizetni az általuk fenntartott nevelési, oktatási intézménybe járó tanulók utaztatásának költségeit.

Az általunk szállított gyermekek közül összességében 10 fő jár a lakóhelye szerinti körzetbe, míg a többi gyermek más köznevelési intézménybe jár.

Ezen gyermekek számára lehetőség lenne, az iskola fenntartójával kötött egyedi megállapodás alapján támogatásra, mely buszbérlet, vagy szállítási támogatás lehet.

A szolgáltatás legköltségesebb feladatellátása a gyermekszállítás, a négy körzetben jelenleg a négy tanyagondnok napi szinten 27 gyermeket szállít a külterületről iskolába, óvodába.

Összesen 212 km-t tesznek meg naponta a tanyagondnokok, ami havi 4664 km-t jelent.

A szállítás reggel 7⁰⁰ - 8⁰⁰ között, és délután 14⁴⁵ - 16⁰⁰ között valósul meg.

Oktatási-nevelési intézménybe való gyermekszállítási feladatunkat meghatározottan a szorgalmi időszakban látjuk el. Amennyiben a Belső Szabályzatunk módosítása lehetővé tenné, hogy a feladatellátást az alábbiak szerint átgondolnánk, jelentős megtakarítást érhetnénk el.

Változtatási javaslatok:

1. Jelenleg a gyermekszállítási feladatellátásunk Belső Szabályzatunk alapján a „meghatározott szorgalmi időszak” szerint, a teljes tanévben történik. Amennyiben a szolgáltatás a **fűtési időszakra** (október 15. és április 15.) korlátozná a szállítást, jelentős megtakarítást érhetnénk el.
2. A tanyagondnokok csak a **reggeli beszállításban** vennének részt, hogy a gyermekek pontosan érkezzenek az oktatási intézménybe, a gyermekek hazaszállításáról pedig a szülő gondoskodna, mert a hazavitel időpontja rugalmasabb időbeosztásra ad lehetőséget.
3. Feladatellátásunk feltétele, hogy „azok a külterületen élő lakosok kérhetik a gyermekszállítást lakóhelye a menetrendszerinti járatok megállójától **fél km-nél** távolabb van, és a menetrend szerinti járatokkal a gyermek szállítása időre nem megoldható”. Véleményünk szerint a külterületeken élőkkel szemben ez pozitív diszkrimináció, mert a városban élő gyermekek ennél nagyobb távolságokat is megtehetnek a tanintézményig, ezért igazságosabb lenne fél km-es távolság meghatározását 1 km-re módosítani.
4. Alternatívaként egyedi esetekben jöhet szóba az **általános iskolai kollégium** is, mely adott esetben megoldás lehet a napi beszállítással szemben. (Amit jelenleg 2 gyermek vesz igénybe.)

A szolgáltatás gyermekenként átvizsgálta, hogy ezekben az esetekben milyen lehetősége lenne a családnak, a gyermekszállítást más módon megoldani. A tanyagondnokok véleménye alapján (akik ismerik a családok helyzetét) gyakorlatban megvalósítható lenne, hogy a fűtési időszakban, vagy csak reggel lenne gyermekszállítás. Azoknál a családoknál ahol a lakóhelye a menetrendszerinti járatok megállójától egy km-en belül van, és a menetrend szerinti járatokkal a gyermek szállítása iskolakezdésre megoldható, a szolgáltatás megszüntethető. Amennyiben a felsorolt szempontok alapján csökkentenénk a létszámot, két tanyagondnok látná el a gyermekek be-és kiszállítását.

Előre láthatólag nagy felháborodást váltana ki egyes szülőkből a változtatási javaslatunk, és kérni fogják az egyedi elbírálás lehetőségét, de amennyiben kivételt tennénk, veszélyeztetné a következetes gyakorlati kivitelezés lehetőségét.

Egyéb szállítási feladatoknál felmerült kérdések:

- Ivóvízszállítás

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Szentesi Intézete munkatársával folytatott konzultáció eredményeképpen a kérdéssel kapcsolatos hivatalos állásfoglalás szerint, **a lakosok saját tárolóedényében szállítható az ivóvíz.**

- Takarmányszállítás

A Szakmai program *Egyéb szolgáltatások* feladatkörébe tartozó ellátási forma a takarmányszállítás, melyet a Képviselő Testület által elfogadott Belső Szabályzatunk a következőképpen határozta meg.

„takarmányszállítás nem kereskedelmi mennyiségben /két zsák termény/”, ezt a mennyiséget egyik körzet tanyagondnoka sem lépi túl

- *Bevásárlás*

Hetente két alkalommal kedden és csütörtökön történik előre egyeztetés alapján meghatározott módon a bevásárlás. Többnyire azok az ellátottak kérik ezt a szolgáltatást, akik a szociális étkeztetést is igénybe veszik. A megvásárolt termékek kiszállítása az ebédszállítással együttlét történik, plusz költséggel így nem jár. A „nagybevásárlás” fogalma azoknak az embereknek, akik mélyszegénységben élnek, nincs hűtő, egyiknapról a másikra léteznek egész más mennyiséget jelent. Azok az ellátottak, akiknek lehetősége van előre gondolkodni és gazdaságosan esetlegesen az akciókat is figyelni és nagyobb mennyiséget megvenni egy-egy termékből, ők hetente egyszer kérik a segítségünket, ők a vásárláshoz a be- és kiszállítást kérik.

- *Tűzifavágás, ill. bekészítés*

Az intézményünkbe nagyon sok ilyen jellegű kérés érkezett, volt olyan, ami csak meghatározott időre, esetre (pl. családi probléma miatt), de van olyan ellátottunk is, akinek az egész fűtési időszakban a tanyagondnok biztosítja a fűtési lehetőségét. A téli időszak rendkívüli időjárása, krízishelyzete is bebizonyította, hogy mennyire nagy szükség van a tanyagondnokok ilyen jellegű munkájára. Az egyedül élő idős, sokszor beteg önmaga ellátására is csak részben képes emberek, kiszolgáltatott helyzete szükségsszerűvé tette a tanyagondnokok önzetlen segítségét. Amennyiben nem tették volna a dolgukat, sokkal nagyobb létszámba kellett volna igénybe venni az átmeneti krízisszállást (Fő u. 64.), ami sokkal költségesebb ellátási forma volt.

- *Térítésszámítás lehetőségének lehetősége*

A térítésmentesség előírása a szolgáltatás működési feltétele, melynek célja a szolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés és igénybevétele biztosítása volt.

- *Szociális ebéd kiszállítás feladatellátása*

A szociális étkeztetés alapszolgáltatás, melynek biztosítása az önkormányzat számára kötelező feladatnak minősül, jogosultsági feltételét rászorultság vizsgálat előzi meg.

Alsó-Tisza-menti Önkormányzati Társulás (fenntartó), Csanytelek Község Önkormányzata Képviselő-testülete, a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételeéről, valamint a fizetendő térítési díjakról 3/2017.(II.28.) önkormányzati rendelete alapján a szociális étkeztetés kiszállítás intézményi térítési díját 0 Ft/adag határozta meg.

„Azon személyeknek, akik ezt a szolgáltatást olyan külterületen igénylik, ahol tanyagondnoki szolgálat működik – mivel a tanyagondnoki szolgáltatás térítésmentes-, ezért a kiszállítás ingyenes.”

A külterületen élő lakosság részére minden munkanap 54 főnek biztosítunk kiszállítással szociális étkeztetést, a négy körzetben ez összesen napi szinten 122 km-t jelent. Felmerült a lehetősége, hogy az önkormányzat felvállalja ezt a feladatellátást, vagy a szociális étkeztetés keretén belül biztosítaná a kiszállítást és így lehetőség lenne térítési díjat kérni a kiszállításért, ami jelen esetben a rendelet alapján 0.-Ft/adag. Amennyiben nem a tanyagondnokok szállítanák az ebédet, a terület nagysága miatt két autó tudna csak a törvényi előírásnak megfelelően a meghatározott időn belül biztosítani, hogy az ebéd az ellátotthoz jusson.

(A városon belül a versenyszféra ebédkiszállítás térítési díja általában 100.- Ft/adag, amely esetlegesen az üzemanyagköltséget fedezné.)

A szolgáltatás szempontjából nem lenne jelentős költségmegtakarítás, mert az ebédszállításhoz kapcsolt feladat a bevásárlás, ivóvíz stb. kiszállítása, amit egyébként is biztosítanunk kell.

A **Szakmai Programunk** tartalmi elemei „A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról” szóló 1993. évi III. törvényben, „A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről” szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendeletben foglaltak szerint íródott.

A szolgáltatás szakmai munkáját a Módszertan állásfoglalása, útmutatása szerint végzi.

A falu- tanyagondnokokat összefogó szervünk, a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete, képzéseket, szakmai találkozókat szerveznek, lehetőséget teremtenek a kapcsolati háló fejlesztésére, tanácsadást biztosítanak a felmerülő kérdésekben.

A szolgáltatás prioritása a hátrányos helyzetű rászorulóknak közvetlen segítése.

Felmerült problémaként, hogy egyes kliensek esetében a túlgondozás hibájába esnek a tanyagondnokok, de nem egyértelműen a szolgáltatás hibája. Valóban nagy leterheltséggel jár, hogy a külterületen magas a társadalmi szegénység és mélyszegénység. Átlag feletti a rossz egészségi, mentális és pszichés állapotban élők aránya, ezért több törődést igényelnek. Az országos átlaghoz képest is jelentős az előregedés. Az elmúlt évek folyamán folyamatosan nő az igény a szociális ellátások iránt.

A szőlők között útszélre épült kis kalyibában, vagy fóliasátorban találkozhatunk „kiköltözött” hajléktalanokkal, akik különösen a téli hónapokban igényelnek fokozott figyelmet.

Nagy a társadalmi frusztráció az „öslakosok” és a „kitelepülők” között, a földjét megművelő a paraszti nehéz élethez szokott idős ember, sokkal kevésbé kéri a segítséget, mert megszokta, hogy mindenért meg kell dolgoznia. Gyökeresen más társadalmi környezet volt hatással a városban élőkre, akik kényszer hatására költöztek ki a tanyavilágba. A szociálisan hátrányos helyzetűek körében a más életmód, értékrend, szokásrend, és a kulturális hagyomány szöges ellentétben áll az alföldi paraszti világgal.

Általános jelenség, hogy egyre magasabb a devianciák elterjedtsége, a társadalmi kirekesztettség egyre nő.

A szolgáltatást gyakran értesítik egy-egy eseti krízisről, és ha szükséges a tanyagondnokok munkaidőn túl, akár hétvégén is ellátják a feladatot, (minden ellenszolgáltatás nélkül). Munkánk során a szociális munka szabályait és etikai kódexének előírásait tartjuk szem előtt. Szakmai célunk egy jól működő szociális háló megtartása, a külterületen élők számára a szociális ellátásokhoz való hozzáférés, és az esélyegyenlőség biztosítása.

A Tanyagondnoki Szolgálat együttműködése más szolgáltatásokkal:

- **A családsegítésben való közreműködés** során a tanyagondnok, ha az ellátott életében olyan problémát észlel, mely szakmai jellegű és az ő szakmai kompetenciáját meghaladja, jelez a családsegítő szolgálat felé. A továbbiakban biztosítja a családgondozó ellátotthoz való eljutását, illetve szükség esetén az ellátott Családsegítő Központba, majd onnan lakhelyére történő szállítását.
- **A házi segítségnyújtásban való közreműködés** során a Tanyagondnoki Szolgálat biztosítja a házi gondozó nem szakmai jellegű, szociális segítő tevékenységét, melynek keretén belül elintézi a bevásárlást, kiváltja a gyógyszereket, segít a napi életvitel biztosításában és elbeszélget az idős emberekkel. Amennyiben szükséges, elindítja a kapcsolatfelvételt az új igénybevevő és az intézmény között.
- **A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban** az ellátott személy segélyhívása esetén a tanyagondnok segíti az ügyeletes gondozó helyszínen történő haladéktalan megjelenését. Amennyiben szükséges, segíti a kapcsolatfelvételt az új igénybevevő és az intézmény között.

- **Jelzőrendszeri, szakmaközi együttműködések**

A tanyagondnoki szolgálat felkeresi és együttműködik a településen található szociális, egészségügyi szolgáltatókkal, intézményekkel, valamint a gyermekjóléti szolgálattal, a jogi segítségnyújtói szolgálatokkal, társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, illetve civil szervezetekkel. Jelzi, ha segítségre szoruló személyről, családról szereznek tudomást, illetve közvetítik ezen intézmények, szervezetek szolgáltatásait az ellátottak felé.

Szakmaközi párbeszéd a térség intézmény-, ill. szakmai vezetőivel:

Mind intézményvezetők, mind szakmai vezetők részéről szakmai konzultáció történt a Szakmai Program tartalmi elemeinek megismerésével kapcsolatosan, a Munkaterv bemutatása a feladatellátás költséghatékony koordinálása érdekében. Sajnos a tapasztalat szerint a Tanyagondnoki Szolgálat mindenhol magas költségráfordítással működik, a normatíva körzetenként csak a munkabér és járulékait fedezi, így a fenntartó saját erőből finanszírozza meg a szolgáltatáshoz szükséges költségek fedezetét.

Törekvésünk

A tanyagondnoki szolgálat szóróanyagai teljes körű tájékoztatást adnak a szolgáltatás tartalmáról, elérhetőségéről. A tájékoztatás nagymértékben hozzájárul a szolgáltatás szükség szerinti önkéntes igénybeviteléhez. A cél ezen esetben, hogy minél inkább növekedjen azon kliensek száma, akik saját elhatározásból, esetleg maguktól felismerve a problémát, keresik fel szakembereinket, szolgáltatásainkat.

A fenntartó, a tanyagondnok és a helyi közösség számára egyaránt fontos, hogy a tanyagondnoki szolgálat teljesítményét, hatékonyságát ismerje. A hatékonyság egyik mutatója az ellátott lakosságnak az aránya.

Cél, hogy ez az arány minél magasabb legyen, a tanyagondnoki szolgáltatás igénybevitelére jogosultak minél nagyobb hányada részesülhessen a szolgáltatásban. Amennyiben a szolgálat gyerekszállítási feladat ellátási kötelezettsége módosul a felvázolt lehetőségek tükrében, szabad kapacitásunk marad szélesebb ellátotti kör kiszolgálására.

Csongrád, 2017. április 13.

Intézményvezető

Szakmai vezető

Tanyagondnoki gyerekszállítás 2017.

Dinnyés Lajos 45 km		
1.	Sági Lili	Tanya 815. Piroskav. Isk.
2.	Sági Attila	Tanya 815. Piroskav. Óvoda
3.	Wolford Natália	Hrsz.7528 Fő u. Óvoda
4.	Wolford Kristóf	Hrsz.7528 Kozmutza Isk.
5.	Németh Attila	Tanya 885 Piroskav. Isk.
6.	Kiss Dávid	Tanya 642 Széchenyi Isk
7.	Pribelszki Tamás	Tanya 849 Széchenyi Isk
8.	Hegedűs Richard	Tanya 710. Piroskav. Isk
9.	Hegedűs Patrícia	Tanya 710. Piroskav. Isk.

Gábor két fordulóban napi 59 km (ha van lehetőség NGP-vel, egy ford		
1.	Romfa István	Tanya 1409 Széchenyi Isk.
2.	Romfa József	Tanya 1409 Széchenyi Isk.
3.	Romfa Nikolett	Tanya 1409 Széchenyi Isk.
4.	Romfa Szilvia	Tanya 1409 Széchenyi Isk.
5.	Romfa Rozália	Tanya 1409. Széchenyi Óvoda
6.	Almádi Szilveszter Imre	Tanya 728 Széchenyi Óvoda
7.	Almádi Meláni Jolán	Tanya 728 Széchenyi Isk.

Csaba Attila napi 56 km		
1.	Barna Milán	Tanya 841/a. Széchenyi Óvoda
2.	Barna László	Tanya 841/a. Széchenyi Óvoda
3.	Barna Jázmin	Tanya 841/a. Piroskav. Isk
4.	Tantucz Olivér	Tanya 7609 Bercsényi Óvoda
5.	Babos Krisztián	Tanya 585. Kozmutza Isk.
6.	Babos Domonik	Tanya 585. Kozmutza Isk.

Szepesi Mihály napi 52 km		
Első szállítás Bokros külterületről Bokrosra		
1.	Karsai Levente	Hrsz. 1297 Bokros Isk.
2.	Juhász Petra	Hrsz. 1325 Bokros Isk.
3.	Juhász Patrik	Hrsz. 1325 Bokros Isk.
4.	Szőgi János	Hrsz.1500 Bokros Óvoda
Második szállítás Bokrosról-Csongrádra		
1	Karsai Dávid	Hrsz. 1297 Kozmutza Óvoda
Pigler Tamás Tanya 60. hétfő és szerda gyógytorna		

